บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : แนวทางการพัฒนาการค้าชายแดนของกรมศุลกากร

กรณีศึกษา ด่านศุลกากรบ้านประกอบ จังหวัดสงขลา

โดย : นายคชาชัย วิชัยดิษฐ

อาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัย : นาวาเอก

(ยุทธนพงษ์ นพกุลสถิตย์) กรกฎาคม ๒๕๖๖

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการค้าชายแดน ปัญหาอุปสรรค ของการค้า ชายแดน ณ ด่านศุลกากรบ้านประกอบ จังหวัดสงขลา โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการค้าชายแดน เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการค้าชายแดนของกรมศุลกากร การวิจัยนี้เป็น การศึกษาเชิงคุณภาพ แบบวิจัยเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก มีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการระหว่าง ประเทศและโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อ นำมาศึกษาวิเคราะห์โดยใช้ SWOT Analysis จนได้แนวทางการพัฒนาการค้าชายแดนของกรมศุลกากร

ผลการศึกษาพบว่า การค้าชายแดน ณ ด่านศุลกากรบ้านประกอบ จังหวัดสงขลา เป็น การค้าทางบก โดยผู้ประกอบการระหว่างประเทศนิยมใช้การค้าแบบสากลผ่านระเบียบพิธีการศุลกากร เพื่อทำการส่งออก-น้ำเข้าสินค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้ การค้าชายแดนในบริเวณดังกล่าวพบปัญหา เรื่องความทรุดโทรมและชำรุดของระบบสาธารณูปโภคน้ำและไฟ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ ประกอบธุรกิจ เช่น เครื่องเอ็กซเรย์ตู้คอนเทนเนอร์, โรงพักสินค้า และ ผู้ให้บริการเคาท์เตอร์เซอร์วิส ใน พื้นที่ ด้านอุปสรรคพบการกีดกันทางการค้าจากประเทศเพื่อนบ้าน เส้นทางคมนาคมบางช่วงที่ยังสร้างไม่ เสร็จสืบเนื่องจากติดขัดในการเวนคืนที่ดิน และผลกระทบทางเศรฐกิจที่ซบเซาจากปัญหาการแพร่ระบาด โควิด-19 ทั้งนี้ การค้าชายแดน ณ ด่านศุลกากรบ้านประกอบ มีจุดแข็ง ในด้านความสะดวกรวดเร็วในการ ผ่านพิธีการศุลกากร สามารถรองรับการขยายตัวของการค้าชายแดน ไม่มีปัญหาด้านการจราจรแออัด สำหรับแนวทางการพัฒนาการค้าชายแดนของกรมศุลกากร กรณีศึกษา ด่านศุลกากรบ้านประกอบ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยแนวทาง ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) สนับสนุนการพัฒนาระบบงานทางอิเล็กทรอนิกส์ ของกรมศุลกากร เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับการค้าชายแดน (๒) ซ่อมแซม ปรับปรุง และจัดหาสิ่ง อำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่ผ่านด่านศุลกากรบ้านประกอบ (๓) ผลักดันให้ด่านศุลกากรบ้านประกอบเป็นทางเลือกใหม่สำหรับผู้ประกอบการ ด้วยการประชาสัมพันธ์เชิง รุก (๔) จัดการฝึกอบรมให้ความรู้ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร ส่งออก-นำเข้า เพื่อเป็นการสร้างผู้ประกอบการราย ใหม่ในเขตพื้นที่ อำเภอ นาทวี (๕) สร้างความสัมพันธ์อันดี จัดกิจกรรมพบปะพูดคุยหารือ แนวทางการ พัฒนาการค้าชายแดนร่วมกันกับเจ้าหน้าที่รัฐและนักธุรกิจภาคเอกชนในพื้นที่ด่านดุเรียน บุหรง รัฐเคดะห์ ประเทศมาเลเซีย

ABSTRACT

TITLE : The Customs Department's Border Trade Development

Guidelines: The Case of Banprakob Customs House in Songkhla

By : Mr. Kachachai Wichaidit

Research Advisor : Captain

(Yutthanapong Noppapkulsatit)

July 2023

This research aims to study border trade conditions, problems and obstacles of border trade at Ban Prakob Customs House, Songkhla. Theories and research related to border trade. in order to obtain guidelines for the development of border trade of the Customs Department. This research was a qualitative study by using documentary research and in-depth interviews The primary data were collected from interviews the executives from public and private sector and International operators and related logistics including using secondary data From the review of relevant literature to be studied and analyzed by using SWOT Analysis to formulate the Customs Department's border trade development guidelines

The study found that border trade at Ban Prakob Customs House, is the land border trade, which applies formal Customs clearance to export-import goods, the border trade in the area encounters problems with the deterioration and damage of the water and electricity utilities. Facilities for business operators such as container x-ray machines, warehouses and local counter service providers do not have yet. In terms of obstacles, there are trade barriers from neighboring countries. Some of the transportation routes are not yet completed due to land expropriation problems, and the impact of the sluggish economy from the problem of the COVID-19 epidemic. However, border trade at Ban Prakob Customs House has strengths in terms of convenience and speed in customs clearance. There is no traffic congestion problem. For border trade development guidelines of this study consists of 5 approaches as follows: (1) Support the development of electronic systems of the Customs Department to facilitate border trade (2) improve and provide facilities of the Customs House. (3) Encourage the Customs House to be a new alternative for entrepreneurs. With proactive public relations (4) Provide knowledge on customs clearance. export-import to create new entrepreneurs in Na Thawi District (5) Build a good relationship with government officials and private businessmen in the Durian Burong, Kedah, Malaysia.